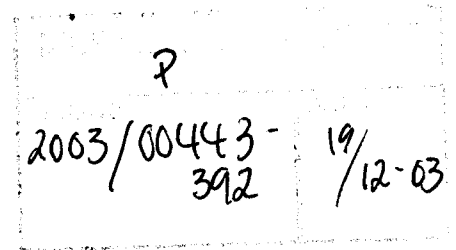




Norges Blindforbund
– synshemmedes organisasjon



MILJØVERNDEPARTEMENTET
Postboks 8013 Dep.

0030 OSLO

Att.: avdelingsdirektør Hans Jacob Neumann

Deres ref.: **Vår ref.:** 2003/316/145/HKH Oslo, 18.12.2003

HØRINGSUTTALELSE FRA NORGES BLINDEFORBUND TIL NOU 2003:14 – ”BEDRE KOMMUNAL OG REGIONAL PLANLEGGING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN II”

Vi ønsker først å gjøre oppmerksom på at Norges Blindforbund ikke tidligere har fått tilsendt delutredningen fra januar 2001, og har derfor ikke kunnet komme med kommentarer til første utgave. Siden vi heller ikke denne gang var med på høringslisten, fikk vi tilsendt NOU 2003:14 først etter en anmodning fra oss 2.12. Vi går ut fra at vi er utelatt fra høringslisten ved en forglemmelse, men er nødvendigvis noe forsinket med vår uttalelse.

Rent generelt har Norges Blindforbund sett frem til en ny Plan- og bygningslov som ville være tydeligere enn den gamle. Vi anmeldte Jernbaneverket for å ha laget en svært utilgjengelig stasjon på Lillestrøm, bare for å oppleve at saken ble ”henlagt etter bevisets stilling”, og at arkitekten mottok Byggeskikkprisen for sitt arbeid med stasjonsområdet..... På en svært smertelig måte har vi erfart at loven rent juridisk ikke ”holder vann” når det gjelder tilrettelegging for synshemmede.

Det var derfor med spenning og håp vi begynte å lese forslag til ny lov. Blant annet har det kommet tydelige politiske signaler de siste årene om at begrepet ”universell utforming” innarbeides i de fleste offentlige dokumenter. I utkastet til PBL ser vi at ”bærekraftig utvikling” nå er det nyeste begrepet som skal innarbeides, og at dette skal favne stort sett alt. Selve definisjonen fra Verdenskommisjonen for miljø og utvikling fra 1987: ”en utvikling som møter dagens behov uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å få dekket sine behov” gir uttrykk for et positivt ønske om utviklingen, men er så diffust at den blir nesten umulig å arbeide etter. Vi kan ikke se at dette

Forbruker- og miljøavdelingen

Spørveisgata 10, 0354 OSLO
Postboks 5900 Majorstuen
0308 OSLO

Telefon : 23 21 50 00
Telefax : 23 21 50 70
Org. nr. : 971 038 179

Bankgiro : 1644.01.69868
E-post : miljo@blindeforbundet.no
Internett : www.blindeforbundet.no

Tilsluttet:

begrepet på noen måte kan erstatte "universell utforming" for gruppen med funksjonshemmede. Vi ønsker selvfølgelig at tilgjengelighet, eller brukbarhet, skal ligge inne i lovens formål, så tydelig og klart at det ikke er til å misforstå. Det står riktignok at den skal "fremme folkehelse og samfunnsikkerhet", og "skal ivareta hensynet til helse, miljø og sikkerhet". Er det under denne "sekkebetegnelsen" kravet til tilgjengelighet er å finne? Til gjengjeld er kravet til "estetikk og god byggeskikk" eksplisitt nevnt. Vårt samarbeid med arkitekter vil ikke gjøres enklere av denne formålsparagrafen.

Som begrunnelse for nødvendigheten av å medta plikten til universell utforming i loven, tillater vi oss å sitere fra s. 59 i NOU 2003:14:

"En lovs formålsparagraf har sin viktigste betydning ved å gjøre det klart hva som ønskes oppnådd med loven; hvilke mål, oppgaver eller konflikter loven skal være et virkemiddel til å løse. Den har også rettslig betydning som et viktig moment for tolkningen av bestemmelser i loven der det kan være tvil om innhold og rekkevidde.",

og fra s. 61:

"Samspillet blir ikke godt hvis ikke planleggingen oppfattes som forpliktende for partene. Det må derfor vurderes regler for å sikre at planene ikke blir "luftslott", men er forankret i en konkret og realistisk vurdering av hva som er mulig, og hvilke virkemidler som skal brukes for å oppnå målene."

§ 1-7 "Medvirkning og høring"

Her står: "Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge." Vi går ut fra at dette inkluderer funksjonshemmedes organisasjoner, og setter pris på at vi sikres aktiv medvirkning under planarbeidet. I forklaringen til tredje ledd står riktignok funksjonshemmede nevnt blant "grupper som ikke har klare talspersoner gjennom etablerte organisasjoner", og dette er vel ikke helt korrekt. De aller fleste grupper av funksjonshemmede har minst en interesseorganisasjon til å representere dem.

I forklaringen til fjerde ledd er det også noe som gleder og noe som bekymrer. Ved utsendelse av "planforslag eller lignende" til høring, står senere skrevet: "Dette er ment å omfatte for det første enhver form for interesseorganisasjon eller organisasjon for formål eller hensyn som er relevante for avgjørelsen av

Forbruker- og miljøavdelingen

Sporveisgata 10, 0354 OSLO
Postboks 5900 Majorstuen
0308 OSLO

Telefon : 23 21 50 00
Telefax : 23 21 50 70
Org. nr. : 971 038 179

Bankgiro : 1644.01.69868
E-post : miljo@blindeforbundet.no
Internett : www.blindeforbundet.no

den aktuelle plansak.” I og med at universell utforming/ tilrettelegging for funksjonshemmede må berøre all offentlig bygging, vil dette si at blant annet Norges Blindforbund får si sin mening under planprosessen, noe som:

- sikrer brukbarhet for synshemmede
- gjøre valgte løsninger rimeligere ved å planlegges fra starten
- gjøre valgte løsninger mer estetiske ved å planlegges fra starten.

Men så kommer noe som kan ødelegge de fine intensjonene i ovenstående avsnitt: ”Planmyndighetene må kunne avgrense utsendelser til det som er naturlig og rimelig ut fra ressurshensyn og sakens betydning.” Her er vi inne på fortolknings spørsmål, og da har synshemmede (og dette viser all erfaring) lett for å bli uteglemt.

§ 7.10 Funksjonshemning og tilgjengelighet

Her er nevnt en resultatevaluering foretatt av NIBR. Hvis dette er samme undersøkelse som ble referert på et møte i PBE i Oslo for vel 1 år siden, er den vurdert som relativt verdiløs av Norges Blindforbund. Her var blant annet ordet ”funksjonshemmet” ikke definert slik at kommunene visste hvilke grupper man snakket om. Når man da vet at ordet funksjonshemmet har lett for å bli oppfattet synonymt med bevegelseshemmet, er det allerede ganske store grupper som blir glemt i undersøkelsen.

I § 7.10.4 henvises det forøvrig til § 1.7, hvor ”kommunene gis et særlig ansvar for aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging.” Vi mener at dette ikke erstatter et uttrykkelig krav til universell utforming/ tilgjengelighet i lovens formålsparagraf.

Generelt

I Norges Blindforbund mener vi at hele befolkningsgruppen skal ha mulighet for å kunne bruke offentlige bygg, og ville se det som en selvfølge at dette gjelder alle bygg som skal reises etter ny PBL. Vi kan ikke se at nytt forslag til PBL sikrer en slik brukbarhet.

Norges Blindforbund har ikke kapasitet til å være vakthund for all bygging som foregår i Norge. Vi stiller med glede opp med råd og ekspertise på forespørsel, men jo mer detaljerte krav som kommer med under lovgivningen

Forbruker- og miljøavdelingen

Sporveisgata 10, 0354 OSLO
Postboks 5900 Majorstuen
0308 OSLO

Telefon : 23 21 50 00
Telefax : 23 21 50 70
Org. nr. : 971 038 179

Bankgiro : 1644.01.69868
E-post : miljo@blindeforbundet.no
Internett : www.blindeforbundet.no

(og ikke bare veiledningen, som ikke er juridisk holdbar), jo mer automatikk vil det etter hvert bli med hensyn til tilrettelegging for synshemmede.

Med vennlig hilsen
for NORGES BLINDEFORBUND

Hege Korsmo Henrichsen

Forbruker- og miljøavdelingen

Sporveisgata 10, 0354 OSLO
Postboks 5900 Majorstuen
0308 OSLO

Telefon : 23 21 50 00
Telefax : 23 21 50 70
Org. nr. : 971 038 179

Bankgiro : 1644.01.69868
E-post : miljo@blindeforbundet.no
Internett : www.blindeforbundet.no